

Lovforslag nr. L 246. Fremsat den 16. april 1996 af forskningsministeren (Frank Jensen)

Forslag

til

Lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v.¹⁾

§ 1. Forskningsministeren fastsætter nærmere regler, der er nødvendige for gennemførelsen af De Europæiske Fællesskabers retsakter om standarder for transmission af tv-signaler, herunder regler om:

- 1) Anvendelse af bestemte transmissionsstandarder ved kabel-, satellit-, eller jordbaseret tv-transmission.
- 2) Transmission af tv-udsendelser via 100 pct. digitale net, der er åbne for offentligheden.
- 3) Teknisk indretning af tv-apparater, digitale dekodere og adgangsstyringssystemer.
- 4) Krav til betalings-tv-operatører.
- 5) Vilkår for overdragelse af brugsret til patent eller varemærke vedrørende adgangsstyringssystemer og -produkter hertil.
- 6) Viderefordeling af tv-udsendelser i kabel-tv-anlæg.

Stk. 2. Ved kabel-tv-anlæg forstås i denne lov:

- 1) Overordnede bredbåndsnet, der fremfører tv-programmer til fællesantenneanlæg.
- 2) Fællesantenneanlæg med mere end 50.000 tilsluttede husstande.

§ 2. Forskningsministeren fastsætter nærmere regler om tilsyn og kontrol med overholdelse af loven og de i henhold til denne fastsatte regler, herunder om:

- 1) forbud mod salg, udlejning eller anden form for tilrådighedsstillelse af apparater, herunder dekodere og tilbehør til dekodere, hvor det er konstateret, at bestemmelsens

krav ikke er overholdt, og

- 2) pligt for udbydere til at tilbagetage apparater mv. omfattet af forbud, jf. nr. 1, samt til at tilbagekalde sådanne apparater mv.

Stk. 2. Virksomheder, som fremstiller, sælger, udlejer eller på anden måde stiller apparater mv. til rådighed, skal til enhver tid give tilsynsmyndigheden adgang til at foretage undersøgelser af de omhandlede apparater mv. eller udtage eksemplarer af disse til kontrol af overholdelse af de fastsatte regler.

§ 3. Telestyrelsen fører tilsyn og kontrol med overholdelsen af denne lov og de i medfør af loven fastsatte regler.

Stk. 2. Forskningsministeren kan ikke give Telestyrelsen tjenestebefaling om varetagelsen af myndighedsopgaven vedrørende konkrete sager om standarder for transmission af tv-signaler eller om behandling og afgørelse af enkelt-sager efter denne lov eller regler udstedt med hjemmel heri.

Stk. 3. Afgørelser truffet af Telestyrelsen efter denne lov og Telestyrelsens sagsbehandling i forbindelse hermed kan påklages til Teleklagenævnet, der er oprettet i henhold til lov om konkurrenceforhold og samtrafik i telesektoren.

§ 4. Forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om gebyrer i forbindelse med tilsyn og kontrol med overholdelse af loven og de i medfør heraf fastsatte regler.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Europa Parlamentets og Rådets Direktiv 95/47/EF, EFT nr. L 281 af 23.11.1995 s. 51.

§ 5. Med bøde straffes den, der

- 1) overtræder § 2, stk. 2, eller
- 2) overtræder regler fastsat i medfør af § 1 og § 2, stk. 1.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan der pålægges den juridiske person som sådan bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommu-

nen eller det kommunale fællesskab som sådant bødeansvar.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. juli 1996.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold måtte tilsi.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Europa Parlamentets og Rådets Direktiv 95/47/EF af 24. oktober 1995 om standarder for transmission af tv-signaler er optaget som bilag til bemærkningerne.

A. Baggrunden for lovforslaget

Formålet med lovforslaget er at skabe grundlag for gennemførelse i Danmark af ovennævnte Direktiv 95/47/EF, i det følgende benævnt »direktivet om tv-sendestandarder«.

Med vedtagelsen af direktivet ophæves samtidig Direktiv 92/38/EØF om standarder for satellittransmission af tv-signaler, det såkaldte MAC-direktiv.

Dette direktiv blev uaktuelt på grund af den tekniske udvikling på tv-området og blev derfor – i forståelse mellem medlemsstaterne og Kommissionen – ikke implementeret i en række EU-lande, herunder ikke i Danmark.

At MAC-direktivet ikke blev implementeret i en række EU-lande skyldes bl.a., at den digitale teknik på tv-området kort efter vedtagelsen af MAC-direktivet var så vidt udviklet, at det stod klart, at direktivet nødvendigvis måtte ændres til også at omfatte denne teknologi.

Hovedformålet med direktivet om sendestandarder er at fremme standardisering inden for tv-området for herigennem at billiggøre produktionen af tv-apparater og styrke de europæiske tv-fabrikanter i konkurrencen med fabrikanter uden for Europa.

Direktivet regulerer ikke sendestandarder for de tv-tjenester, vi kender i dag. Direktivet retter sig mod fremtidens tv-tjenester, herunder de kommende digitale tv-tjenester og søger specielt at fremme udbredelsen af det nye format for tv-billeder, der benævnes bredskærmsformatet.

Ved udsendelse i bredskærmsformatet (biografilmformat) er forholdet mellem billedets bredde og højde fastsat til 16:9. Billedformatet for nuværende tv-udsendelser er 4:3.

Direktivet fastlægger som definition af bredskærms-tv-transmission, at et tv-apparat beregnet for 16:9-billedformatet, der modtager en sådan trans-

mission, kan vise et billede, som fylder hele skærmen, og som har fuld billedskarphe (fuld opløsning).

Det bemærkes, at der allerede i handelen findes 16:9 tv-apparater, der tilsyneladende er i stand til at danne et billede, der fylder hele skærmen, uanset at transmissionen er i 4:3 format. Dette opnås ved en kunstig horisontal strækning af billedet, og transmissionen er dermed ikke bredskærms-tv, som defineret i direktivet.

Direktivet omfatter tv-transmission via kabel-, satellit- og jordbaserede net. Ved tv-transmission forstås udsendelse til almenheden af tv-programmer ved hjælp af radioanlæg samt fordeling af tv-programmer i fællesantenneanlæg og fremføring af tv-programmer i kabel-tv-anlæg. Som eksempel på tv-transmission kan nævnes DR-TV's og TV2's tv-udsendelser, der i dag udsendes via jordbaserede sendemaster.

For sådanne tv-transmissioner fastlægges, hvilke sendestandarder, der skal anvendes, jf. nedenfor.

På baggrund af den hastige udvikling inden for digital tv-teknologi forventes digitale tv-tjenester i fremtiden at komme til at spille en vigtig rolle.

Ved digital tv-transmission sendes tv-signalerne i form af datasignaler, hvilket giver en række fordele.

Den nye digitale teknik giver bl.a. mulighed for bedre billed- og lyd kvalitet. Desuden er teknikken mere frekvensøkonomisk end den hidtil anvendte teknik. En jordbaseret digital tv-sender kan eksempelvis udsende fire programmer inden for samme kanalbåndbredde, som eet analogt program optager i dag.

Ud over den frekvensmæssige besparelse kan der opnås mærkbare energibesparelser på sendesiden, idet der ved digitale udsendelser benyttes lavere sendeeffekt med lavere strømforbrug til følge. Som anført i eksemplet sendes flere programmer over een sender, hvilket også bidrager til energibesparelsen.

I fællesantenneanlæg og kabel-tv-anlæg kan den forbedrede frekvensøkonomi på tilsvarende måde udnyttes til en mangedobling af anlæggets kanalkapacitet inden for en given båndbredde.

Den digitale teknik åbner mulighed for en lang række nye tv-tjenester, herunder betalings-tv, der forventes at blive en meget udbredt afregningsform for den del af tvudbudet, der ikke er licens- eller reklamefinansieret.

Mellem tv-station og seer er der ved betalings-tv ofte indskudt et mellemlid, der i denne lov benævnes betalings-tv-operatøren.

Betalings-tv-operatøren udbyder tv-programmer fra én eller flere tv-stationer til aftagerne, der kan være kabel-tv-anlæg, fællesantenneanlæg og de enkelte husstande. Operatøren opkræver betaling fra aftagerne og afregner for programmerne med tv-stationerne. Endvidere foretager operatøren den tekniske styring (åbning og lukning) af de til tjenesten knyttede dekodere ved hjælp af et såkaldt adgangsstyringssystem. Der er nærmere redegjort for disse forhold i bemærkningerne til § 1, nr. 3.

Dette giver betalings-tv-operatøren kontrol med, hvem der modtager hvilke programmer, og dermed et godt udgangspunkt for markedsføring af nye programtilbud. Men det giver også en potentiel mulighed for at styre, hvilke tv-stationer, der kan få deres programmer ud til seerne.

Under forhandlingerne om direktivet har bl.a. tv-stationerne af denne grund udtrykt bekymring for, at operatører af betalings-tv-systemer vil kunne styre medieudbudet i kraft af deres rolle som mellemlid til seerne.

Med henblik på at sikre tv-stationerne rimelige markedsvilkår i relation til betalings-tv-operatørerne, fastsætter direktivet derfor en række krav til operatørerne med dette formål for øje.

Hvis der ikke foretages en regulering af området, vil operatører af adgangsstyringssystemer endvidere kunne sende dekodere på markedet, der kun giver mulighed for at modtage programmer fra denne ene udbyder.

For at imødegå dette fastsætter direktivet regler, der søger at tilgodese seernes muligheder for at kunne modtage programmer fra konkurrerende udbydere, jf. bemærkningerne til § 1 nr. 5.

Formålet med direktivet om sendestandarder og dermed lovforslaget kan sammenfattes i følgende hovedpunkter:

- at fastlægge standarder for tv-transmission og fremme overgangen til bredskærmsformat,
- at lette tilslutning af tilbehør til tv-apparater som f.eks. dekodere gennem fastlæggelse af en standardiseret grænseflade mellem tv-apparatet og dekoderen,
- at skabe et ensartet EU-lovgrundlag for operatører af digitale betalings-tv-tjenester.

B. Direktivet om tv-sendestandarder

1. Tv-sendestandarder

Ved tv-sendestandarder forstås de tekniske specifikationer, der fastlægger udformningen af det elektriske signal, der bærer informationen om tv-billedet og -lyden.

PAL-standardens er betegnelsen for den i dag mest udbredte tv-sendestandard i Vesteuropa. PAL-standardens benyttes her i landet til jordbaseret tv (eksempelvis DR-TV og TV2). Tv-billeder efter PAL-standardens er opbygget af 625 linier, og billedformatet er 4:3. I nogle europæiske lande benyttes SECAM-standardens, ligeledes med billedformatet 4:3.

Direktivet fastlægger standarder for både analog (ikke fuldt ud digital) og digital tv-transmission.

Analog transmission

Den teknologi der anvendes i dag benævnes analog transmission. Som eksempel herpå kan nævnes PAL-standardens, der benyttes i Danmark.

Der fastlægges standarder for ikke fuldt ud digital bredskærms-tv-transmission med normal opløsning, hvor billedet er opbygget af 625 linier, samt tilsvarende standarder for tv-transmission med høj opløsning, hvor billedet er opbygget af 1250 linier. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget enkelte bestemmelser.

Digital transmission

Ved digital tv-transmission sendes billed- og lydinformationen som datasignaler.

For digital tv-transmission fastlægger tv-direktivet, at der skal anvendes en standard udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation. Bestemmelsen gælder uanset billedformat.

På nuværende tidspunkt foreligger sådanne standarder udarbejdet af ETSI (European Telecommunications Standardizations Institute) for så vidt angår digital kabel- og satellit tv-transmission. En ETSI standard for digital jordbaseret tv-transmission forventes at foreligge i løbet af 1996.

2. Krav til tv-apparater

Med hensyn til den tekniske indretning af tv-apparater fastlægger direktivet krav til tv-apparater med henblik på tilslutning af digitale dekodere samt krav til tv-apparater med en indbygget digital dekode, jf. bemærkningerne til § 1. nr. 3.

Hvis seerne ønsker at se tv-programmer, der sendes digitalt, skal der anskaffes nyt modtageudstyr. Det kan enten være i form af et digitalt tv-apparat eller en såkaldt settop-boks, der omformer det digitale signal, så det kan modtages på et eksisterende

analogt tv-apparat. Desuden kan udstyr til såkaldt dekryptering være indbygget i en settop-boks eller i det digitale tv-apparat, som dermed også kan udføre dekoderens funktioner, jf. nedenfor om betalings-tv.

3. *Betalings-tv*

Betalings-tv er en tv-tjeneste, hvor tv-programmerne sendes i krypteret form, og hvor betaling er en betingelse for, at disse tv-programmer ved modtagelsen kan dekrypteres og vises på et tv-apparat.

Som eksempel på udbydere af betalings-tv i Danmark kan nævnes firmaet Viasat, som bl.a. udbyder tv-kanalerne TV3-Danmark og TV1000.

- Betalings-tv omfatter følgende elementer:
- kryptering
- dekryptering (dekodning)
- adgangsstyring

Kryptering

Kryptering af tv-signaler er betegnelsen for den kodningsproces, en betalings-tv-operatør lader tv-signalet gennemgå, inden det udsendes, så signalet ikke uden anvendelse af dekoder kan gengives af et tv-apparat.

Formålet med kryptering er at sikre, at kun de seere, der betaler for modtagelsen, får mulighed for at se udsendelserne.

Dekryptering

Dekoderen er betegnelsen for det apparat, der foretager dekrypteringen af det krypterede tv-signal, d.v.s. ændrer signalet, så det kan gengives af et tv-apparat. Dekoderen er normalt anbragt hos den enkelte bruger, men kan i kabel-tv-anlæg eller fællesantenneanlæg være anbragt centralt, hvis der er truffet aftale om levering af det krypterede program til alle husstande, der er tilsluttet det pågældende anlæg.

Adgangsstyring

Adgangsstyring er et system, der kontrolleres af betalings-tv-operatøren, og som benyttes til at åbne og lukke for dekoderen alt afhængig af, om der er betalt for modtagelse af de pågældende programmer.

Åbning og lukning af dekoderen fjernstyres normalt ved hjælp af datasignaler, der ledsager de enkelte tv-programmer. I nogle systemer anvendes desuden en art betalingskort, som seeren skal indsætte i dekoderen for at aktivere den.

Direktivets krav

På europæisk plan er en kreds af de største aktører på tv-området nået til enighed om en fælles krypte-

ringsmetode, der aktuelt administreres af den anerkendte europæiske standardiseringsorganisation ETSI. Blandt aktørerne kan nævnes en række store europæiske tv-stationer, betalings-tv-operatører, producenter af tv-apparater, myndigheder m.fl. Fra Danmark deltager bl.a. DR, Tele Danmark A/S og Telestyrelsen.

I forbindelse med digitale betalings-tv-tjenester fastlægger direktivet krav om, at alle digitale dekodere skal kunne dekryptere tv-udsendelser, der er kodet efter den fælleseuropæiske krypteringsmetode. Dette forhindrer ikke, at en dekoder tillige kan indrettes til at håndtere andre krypteringsmetoder.

Desuden fastsættes krav om, at ikke-krypterede signaler uhindret (transparent) skal kunne passere dekoderen.

Adgangsstyringssystemer er ikke standardiserede, idet de forskellige betalings-tvoperatører normalt anvender hvert sit system. Direktivet fastsætter dog krav om, at disse systemer teknisk skal være indrettet, så en kabel-tv-operatør uden uforholdsmæssigt store omkostninger kan overtage kontrollen med adgangsstyringen i forbindelse med fordeling af tv-transmissioner i sit kabel-tv-anlæg. Der henvises endvidere til bemærkningerne til § 1 nr. 3.

Betalings-tv-operatører skal på ensartede, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår tilbyde alle tv-stationer, der ønsker at udnytte muligheden for adgangsstyring, at modtage deres udsendelser i operatørens programudbud, så stationernes udsendelser kan modtages af seere, der benytter dekodere, hvis funktion er styret af betalings-tv-operatøren.

Betalings-tv-operatøren skal endvidere føre separate regnskaber for deres aktiviteter vedrørende adgangsstyring, hvis de udbyder deres adgangsstyring over for tv-stationerne, d.v.s. tilbyder tv-stationerne at videreformidle deres udsendelser i krypteret form og forestå adgangsstyringen mod betaling.

Direktivet foreskriver endvidere, at tv-stationer skal offentliggøre en prisliste til brug for seerne. Hvorledes dette krav gennemføres i Danmark er nærmere beskrevet i bemærkningerne til § 1 nr. 4.

Endelig fastsætter direktivet regler i forbindelse med overdragelse af nødvendige rettigheder til fabrikanter af digitale dekodere til fremstilling af adgangsstyringssystemer. Formålet er bl.a. at sikre, at der kan fremstilles dekodere, der kan gengive programmer formidlet via forskellige betalings-tv-operatørers adgangsstyringssystemer.

Man ønsker herved at modvirke, at seere, der kun råder over en dekoder, af tekniske årsager bindes til en enkelt operatørs programudbud.

4. Bredskærms-tv-transmission

Med hensyn til fordeling af bredskærms-tv-udsendelser i kabel-tv-anlæg fastlægger direktivet, at disse udsendelser som minimum skal videreføres i bredskærmsformat. Desuden fastsætter direktivet, at digitale net, der er åbne for offentligheden til distribution af tv-transmission, skal være i stand til at overføre tv-udsendelser i bredskærmsformat.

5. Fællesantenneanlæg

Det fremgår af direktivets indledende betragtninger, at fællesantenneanlæg – som fastlagt af medlemsstaterne – ikke er omfattet af direktivet, jf. § 1, stk. 2.

Afgrænsningen af, hvilke fællesantenneanlæg, der er omfattet af direktivets bestemmelser, er således efter direktivet overladt til national afgørelse.

Den afgrænsning, der fremgår af § 1, stk. 2 indebærer, at alle fællesantenneanlæg med 50.000 tilsluttede husstande og derunder er undtaget fra bestemmelserne i denne lov. Disse anlæg er dermed ikke omfattet af kravet om, at tv-udsendelser i bredskærmsformat skal videreføres i bredskærmsformat.

Ovennævnte afgrænsning er fastlagt i overensstemmelse med de synspunkter, der fra dansk side blev fremført under sagens behandling i EU's ministerråd, hvor Danmark gjorde sig til talsmand for, at udbredelsen af bredskærms-tv-udsendelser i fællesantenneanlæg skal være efterspørgselsstyret.

Ejerne af de pågældende fællesantenneanlæg får dermed i overensstemmelse med hidtidig dansk tradition på området mulighed for selv at bestemme, hvorvidt og hvornår de ønsker at afholde nødvendige udgifter til fordeling af bredskærms-tv-udsendelser i deres anlæg.

Samtidig bemærkes, at ingen er afskåret fra efter eget ønske at foretage den nødvendige investering i forbindelse med modtagning af bredskærms-tv-udsendelser.

Med den valgte afgrænsning vil det på nuværende tidspunkt alene være de overordnede kabelnet til fremføring af tv-programmer, der er omfattet af loven, idet det største eksisterende fællesantenneanlæg i øjeblikket har cirka 35.000 tilslutninger.

Ved en sammenlægning af eksisterende fællesantenneanlæg vil det samlede anlæg være omfattet af loven, såfremt det totale antal tilslutninger overstiger 50.000.

C. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Tilsyn og kontrol med overholdelse af loven og de i medfør af loven fastsatte bestemmelser forudsættes udført af Telestyrelsen. Loven forventes ikke at få personalemæssige konsekvenser, da der forventes at kunne overføres ressourcer fra områder med faldende aktivitet til varetagelse af de nye opgaver.

Loven forudses administreret uden anvendelse af omfattende administrative procedurer, idet der vil blive etableret en såkaldt »generel tilladelsesordning« i form af en bekendtgørelse, der indeholder de krav, der skal sikres overholdt. Det er således hensigten at undgå ordninger, der indebærer behov for udstedelse af individuelle tilladelser eller anmeldelser. Det er endvidere ikke hensigten at foretage systematisk markedskontrol, men i stedet hovedsagelig at basere denne på konkrete klagesager.

Klager over afgørelser truffet af Telestyrelsen kan ankes til Teleklagenævnet, jf. § 3, stk. 3.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Kravet om, at digitale net, der er åbne for offentligheden til fordeling af tv-udsendelser, skal være i stand til at fremføre tv-udsendelser i bredskærmsformat, kan i et vist omfang medføre behov for investeringer.

Investeringernes størrelse som følge af denne lov lader sig imidlertid vanskeligt opgøre, da de berørte net antagelig vil blive ombygget under alle omstændigheder på grund af de kapacitetsmæssige fordele, der er forbundet med anvendelsen af de i direktivet angivne digitale tv-standarder.

Det samme forhold gør sig gældende for så vidt angår eventuel nødvendig udbygning af de overordnede bredbåndsnets.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen umiddelbare miljømæssige konsekvenser. Der kan som nævnt i de indledende bemærkninger på længere sigt forventes en mærkbar energibesparelse i forbindelse med driften af evt. fremtidige jordbaserede digitale tv-sendernet.

En nærmere opgørelse af besparelsesmulighederne kan først foretages, når der inden for de nærmeste år foreligger resultater fra den praktiske afprøvning af digitale jordbaserede sendernet.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget og de i medfør heraf fastsatte bestemmelser gennemfører EuropaParlamentets og Rådets Direktiv 95/47/EF, offentliggjort i De Europæiske

F. t. l. vedr. transmission af tv-signaler m.v.

Fællesskabers Tidende den 23. november 1995, nr. L 281/51.

Ifølge direktivet fastlægger medlemslandene selv hvilke kabel-TV anlæg der er omfattet.

I overensstemmelse hermed er det valgt, at alle fællesantenneanlæg med 50.000 tilsluttede husstande og derunder er undtaget fra lovens bestemmelser – d.v.s. at alle fællesantenneanlæg, der på nuværende tidspunkt er etableret i Danmark, er undtaget fra lovens bestemmelser.

D. Høring

Udkast til dette lovforslag har været udsendt til høring hos relevante ministerier, berørte myndigheder og organisationer med flere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk.1, nr. 1

Kravet om brug af bestemte transmissionsstandarder rettes mod tv-stationer, der i Danmark ønsker at udsende ikke fuldt ud digitale tv-programmer i bredskærmsformat samt mod tv-stationer, der ønsker at sende fuldt ud digitale tv-programmer, uanset format.

En ajourført oversigt over de transmissionsstandarder, der aktuelt er obligatoriske ved bestemte former for tv-udsendelser, vil være optrykt som bilag til den bekendtgørelse, der udstedes i medfør af loven. Bilaget vil blive ajourført ved Telestyrelsens foranstaltning.

Hvad angår kravene til transmissionsstandarder skelnes mellem *ikke fuldt ud digitale og digitale standarder*.

Med hensyn til *ikke fuldt ud digitale* transmissionsstandarder baseret på 625 billedlinier fastlægger direktivet, at udsendelser i bredskærmsformat skal sendes i D2-MAC- standarden i det samme format.

Alternativt skal anvendes en anden transmissionsstandard i bredskærmsformat, som er kompatibel med standarderne PAL eller SECAM. Med kompatibel forstås i denne forbindelse, at udsendelserne kan modtages på et sædvanligt PAL- eller SECAM tv-apparat beregnet for 4:3-formatet, uden at der kræves brug af omsætter-udstyr.

Ved *ikke fuldt ud digital* transmission med høj opløsning, dvs. 1250 billedlinier, skal HD-MAC standarden anvendes.

D2-MAC og HD-MAC standarderne er europæiske standarder fastlagt af ETSI. Disse standarder er baseret på analog udsendelse af billedinformatio-

nen. Lyden og eventuelt andre informationer udsendes imidlertid digitalt, deraf betegnelsen »ikke fuldt ud digital«.

Ved *digital* transmission skal anvendes en standard udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation. Bestemmelsen gælder uanset billedformatet.

Til stk. 1, nr. 2

Bemyndigelsen i denne bestemmelse retter sig imod operatører af offentlige digitale net og tager sigte på at kunne fastsætte forskrifter, der vedrører adgangen til fordeling af digitale tv-udsendelser via 100% digitale net, der er åbne for offentligheden.

Ifølge direktivet skal 100% digitale net, der er åbne for offentligheden til fremføring af tv-udsendelser, være i stand til at fremføre tv-udsendelser i bredskærmsformat.

Bestemmelsen fastlægger ikke, hvilken standard der skal benyttes.

Med åbne for offentligheden menes, at det skal være muligt for enhver at leje eller på anden vis få stillet transmissionskapacitet til rådighed.

Formålet er at sikre, at de berørte net ikke kan udgøre en teknisk hindring for distribution af tv-signaler i bredskærmsformat. Det vil derfor være i strid med kravene i denne bestemmelse, såfremt en udbyder af digital netkapacitet til fremføring af tv-udsendelser af tekniske årsager kun er i stand til at fremføre eksempelvis PAL-tv-signaler i 4:3 formatet.

Bestemmelsen forventes at fremme en evt. nødvendig ombygning af digitale net, så de kan fremføre tv-transmission i 16:9 formatet.

Til stk. 1, nr. 3

Bemyndigelsen i denne bestemmelse tager sigte på, at der fastsættes krav til den tekniske indretning af

- tv-apparater
- digitale dekodere
- betalings-tv-systemer (adgangsstyringssystemer)

Tv-apparater

Bestemmelsen er rettet mod fabrikanter og andre, der sælger, udlejer eller på anden måde stiller tv-apparater til rådighed.

Med hensyn til indretning af tv-apparater omfatter bestemmelsen alle tv-apparater, der sælges eller udlejes i medlemsstaterne, og hvis synlige skærmbildevinkel målt diagonalt er større end 42 cm.

I Danmark markedsføres tv-apparater traditionelt med en angivelse af skærmstørrelsen i tommemål. Der er her tale om længden af billedrørets diagonal,

der er noget større end det synlige billedes diagonal. Eksempelvis vil et såkaldt 17" fjernsyn typisk have en billedrør diagonal på 45 cm og en synlig billeddiagonal på 41 cm, og apparatet vil dermed ikke være omfattet af direktivets bestemmelse.

Tv-apparater med en synlig skærmdiagonal over 42 cm skal være udstyret med mindst eet stik med en standardiseret grænseflade, der er fastlagt af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation. Stikket skal være indrettet, så der enkelt kan tilsluttes eksternt udstyr, navnlig supplerende dekoderudstyr.

Såfremt digitale dekodere indbygges i tv-apparater til brug i forbindelse med digitale betalings-tjenester, skal sådanne tv-apparater mindst kunne udstyres med et standardiseret stik, som giver mulighed for tilslutning af bl.a. udstyr til adgangsstyring.

Sidstnævnte krav skal sikre, at tv-apparater med indbygget dekoder i det mindste som option er forberedt for indbygning af et stik til forbindelse til eksternt udstyr. Brugeren har dermed mulighed for at få efterleveret denne option, såfremt den ikke medfølger ved tv-apparatets levering.

Digitale dekodere

Bestemmelsen er rettet mod fabrikanter og andre, der sælger, udlejer eller på anden måde stiller dekodere til rådighed.

Bemyndigelsen vil kunne benyttes til at fastsætte krav til dekoderudstyr, som anvendes til dekryptering af digitale tv-signaler.

Udstyr af denne art skal kunne dekryptere tv-signaler, der er krypteret ved anvendelse af en fælles europæisk krypteringsmetode, den såkaldte krypteringsalgoritme, der administreres af et anerkendt europæisk standardiseringsorgan. Administrationen varetages for tiden af ETSI.

Digitale tv-signaler, der ikke krypteres, skal kunne passere uhindret (transparent) gennem dekoderen. Hvis der er tale om lejet udstyr, skal dette krav dog kun opfyldes, så længe lejeren overholder den gældende lejeaftale.

Bestemmelsen vedrørende ukrypterede digitale tv-signaler har til formål at sikre, at det pågældende udstyr ikke kan blokere for tv-udsendelser, der ikke er krypterede. En yderligere omsætning af disse signaler vil være påkrævet, såfremt tv-mottageren eksempelvis er baseret på den nuværende analoge PAL-standard. Denne funktion vil normalt være indbygget i dekoderen af hensyn til den nuværende bestand af analoge tv-apparater.

Betalings-tv-systemer

Bestemmelsen er rettet mod betalings-tv-operatører, jf. det under punkt B nævnte eksempel.

Med hensyn til betalings-tv-tjenester stilles krav til udbyderen om, at sådanne tjenester skal være indrettet, så der uden urimelige omkostninger kan foretages adgangsstyring ved et kabel-tv-anlægs hovedstation.

Formålet med denne bestemmelse er at undgå, at kabel-tv-operatøren af teknisk/økonomiske årsager afskæres fra at overtage kontrollen med de tv-udsendelser, der anvender sådanne betalingssystemer. Kabel-tv-operatøren har dermed bl.a. mulighed for at ændre i adgangsstyringen, inden programmerne videreføres i anlægget eller eventuelt at benytte et helt andet adgangsstyringssystem i kabel-tv-anlægget. Kabel-tv-operatøren optræder i så fald som betalings-tv-operatør over for de seere, der er tilsluttet det pågældende kabel-tv-anlæg.

Til stk. 1, nr. 4

Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte krav til betalings-tv-operatører i forbindelse med digitale betalings-tv-tjenester.

Operatører af sådanne betalings-tv-tjenester skal på ensartede, rimelige og ikkediskriminerende vilkår tilbyde alle tv-stationer, der ønsker at udnytte muligheden for adgangsstyring, at stationernes udsendelser kan modtages af seere, der benytter dekodere, hvis funktion styres af betalings-tv-operatøren. Denne forpligtelse gælder ikke de underliggende net (d.v.s. det enkelte fællesantenneanlæg er ikke omfattet).

Af forarbejderne til den pågældende bestemmelse i direktivet fremgår, at denne bestemmelse ikke har til formål at pålægge betalings-tv-operatørerne en forpligtelse til at tilbyde enhver tv-station:

- adgang til at få sine programmer udsendt samlet eller,
- adgang til at få sine programmer udsendt som dele af bestemte programpakker, der er sammensat af udbyderen eller,
- mulighed for, at stationens programmer indgår i programpakker, der omfatter ikkekrypterede programmer.

Virksomheder, der sideløbende med andre aktiviteter også optræder som udbyder af en adgangsstyringstjeneste over for tv-stationerne, skal føre separate regnskaber for deres aktiviteter på dette område.

Betalings-tv-operatører skal offentliggøre en prisliste til brug for seerne med angivelse af, om prisen for en betalings-tv-tjeneste også omfatter supplerende udstyr.

I Danmark vil en betalings-tv-operatør normalt udbyde betalings-programmer fra mange tv-stationer. Kravet er derfor rettet mod disse operatører frem for mod den enkelte tv-station.

Til stk. 1, nr. 5

Denne bestemmelse udmønter direktivets krav i forbindelse med overdragelse af brugsret til industriel ejendomsret, d.v.s. eneret til patent eller varemærke vedrørende adgangsstyringssystemer og -produkter. Hvis en sådan brugsret overdrages til producenter af forbrugerelektronik, skal dette ske på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår.

Indehavere af eneret til patent eller varemærke kan ikke i den forbindelse opstille betingelser, der forbyder eller på anden måde forhindrer, at producentens produkt enten udstyres med

- en standardiseret grænseflade, der giver mulighed tilslutning af andre adgangsstyringssystemer eller,

- med komponenter, der indgår i et andet adgangsstyringssystem, forudsat at licensmodtageren opfylder rimelige og relevante bestemmelser, der sikrer det enkelte adgangsstyringssystemets integritet.

Til stk. 1, nr. 6

Med hensyn til viderefordeling af bredskærms-tv i kabel-tv-anlæg bemyndiges forskningsministeren til at fastsætte krav, hvorefter bredskærms-tv-transmissioner mindst skal videreføres i samme format. Det bemærkes, at der ikke stilles krav om anvendelse af en bestemt transmissionsstandard blandt de mulige standarder, der kan anvendes efter § 1 nr. 1.

Bestemmelsen har til formål at fremme overgangen fra 4:3- til 16:9 formatet ved at fremme udbredelsen af programmer i dette format.

Bestemmelsen indebærer, at alle kabel-tv-anlæg skal afsætte kanalkapacitet til fordeling af de programmer, der modtages og videreføres i bredskærmsformat. Hvis et kabel-tv-anlæg i forvejen har installeret udstyr til fordeling af eksempelvis programmer i D2-MAC bredskærmsformat, er kravet i denne bestemmelse opfyldt for disse programmer. I modsat fald må ejeren af kabel-tv-anlægget anskaffe udstyr, der kan fordele de ønskede programmer i bredskærmsformat.

En anden mulighed er at fravælge tv-stationer, der sender programmer i bredskærmsformat, hvorved kravet om viderefordeling bortfalder. For anlæg, der er omfattet af den såkaldte «must carry» regel, er dette fravalg ikke muligt, jf. lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

Til stk. 2

Direktivet om sendestandarder omfatter ikke fællesantenneanlæg som fastlagt af medlemsstaterne, jf. betragtningerne til direktivet.

I overensstemmelse hermed fastsættes i stk. 2, at alle fællesantenneanlæg med 50.000 tilsluttede husstande og derunder er undtaget fra lovens bestemmelser. Med denne afgrænsning er alle fællesantenneanlæg, der på nuværende tidspunkt er etableret i Danmark, undtaget fra lovens bestemmelser.

Dog gøres opmærksom på, at der i lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, der trådte i kraft den 1. juli 1995, bl.a. er hjemmel til, at forskningsministeren kan fastsætte regler om adgang til anvendelse af dekodere i fællesantenneanlæg.

Dette indebærer, at ovennævnte anlæg ikke er omfattet af kravet om, at bredskærms-tv-udsendelser skal videreføres i bredskærmsformat.

Omfattet af kravet om viderefordeling i bredskærmsformat er:

- Overordnede bredbåndsnet til fremføring af tv-transmission, der eksempelvis udnyttes på kommerciel basis af operatører, der udbyder tv-programmer til fællesantenneanlæg.

- Fremtidige fællesantenneanlæg med mere end 50.000 tilsluttede husstande.

Det bemærkes, at ophævelsen af kommunegrænsereglen i forbindelse med den planlagte liberalisering pr. 1. juli 1996 giver mulighed for, at der etableres væsentlig større anlæg end i dag og at eksisterende fællesantenneanlæg i flere kommuner slås sammen.

Med hensyn til afgrænsningen af fællesantenneanlæg henvises til de i medfør af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed fastsatte bestemmelser. Denne afgrænsning finder også anvendelse i forbindelse med anvendelse af bestemmelserne i nærværende lov.

Til § 2

Bestemmelsen i stk. 1 bemyndiger forskningsministeren til at fastsætte bestemmelser om tilsyn og kontrol med overholdelsen af loven og de i henhold hertil fastsatte bestemmelser.

Markedskontrollen tænkes primært koncentreret om detailledet. Det er dog ikke hensigten at foretage systematisk markedskontrol, men i stedet at basere denne på konkrete klagesager.

Bestemmelsen i stk. 2 om tilsynsmyndighedens adgang til at foretage undersøgelser af apparater m.v. svarer til bestemmelser om tilsyn og kontrol inden for bl.a. teleterminalområdet.

Til § 3

Alle konkrete afgørelser vedr. anvendelsen af bestemmelser i nærværende lovforslag foreslås henlagt til Telestyrelsen. Samtidig afskæres forskningsministerens adgang til at instruere Telestyrelsen i sådanne sager.

Uanset den herved foreslåede afskæring af forskningsministerens instruks-adgang, vil ministeren fortsat, jf. også ministeransvarsloven, have det overordnede ministeransvar for Telestyrelsens virksomhed, herunder ansvaret for den overordnede styring og tilrettelæggelse af Telestyrelsens aktiviteter og for sager vedr. Telestyrelsens økonomi og personale.

Afgørelser truffet af Telestyrelsen i medfør af lovens bestemmelser vil kunne ankes til et uafhængigt klagenevæn, Teleklagenævnet, jf. stk. 3.

Teleklagenævnet vil blive nedsat i medfør af lov om konkurrenceforhold og samtrafik i telesektoren.

Teleklagenævnet vil være omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven.

Som konsekvens af indførelsen ovennævnte ankebestemmelse vil adgangen til at påklage Telestyrelsens afgørelser i medfør af lovens § 1 og 2 til Forskningsministeriet bortfalde.

Til § 4

Tilsyn og kontrol med overholdelse af loven og de i henhold til loven fastsatte bestemmelser vil medføre udgifter i forbindelse med kontrolbesøg. Med denne bestemmelse åbnes der mulighed for, at forskningsministeren kan fastsætte bestemmelser om opkrævning af gebyrer i forbindelse med sådanne kontrolbesøg m.v.

Til § 5

Overtrædelse af bestemmelserne i loven er forbundet med strafansvar. Overtrædelse straffes med bøde i overensstemmelse med sædvanlig praksis inden for teleområdet.

23.11.95

De Europæiske Fællesskabers Tidende Nr. L 281

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDETS DIREKTIV 95/47/EF

af 24. oktober 1995

om standarder for transmission af tv-signaler

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, artikel 66 og 100 A,

under henvisning til forslaget fra Kommissionen¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg,²⁾

i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Fællesskabet har i Rådets afgørelse 89/337/EØF⁴⁾ og Rådets afgørelse 89/630/EØF⁵⁾ anerkendt, at avancerede tv-tjenester og højopløsnings-tv-tjenester (HDTV) har strategisk betydning for den europæiske forbrugerelektronikindustri og for den europæiske tv- og filmindustri, og fastlagt den grundlæggende strategi for indførelsen af avancerede tv-tjenester og HDTV-tjenester i Europa;

de målsætninger, der er lagt for indførelsen af HDTV i Europa, udgør en integrerende del af Fællesskabets politik på det audiovisuelle område, og i denne forbindelse spiller direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-radiospredning⁶⁾, også en væsentlig rolle; med henblik på udviklingen af Europas audiovisuelle kapacitet må der tages hensyn til andre målsætninger i nævnte politik, herunder målsætninger af strukturel art, såsom udvikling af produktionen i lande og regioner med en mere begrænset audiovisuel kapacitet;

i Rådets direktiv 92/38/EØF af 11. maj 1992 om standarder for satellittransmission af tv-signaler⁷⁾ er der fastlagt bestemmelser for, hvilke standarder der skal anvendes ved avanceret tv-transmission; således skal den europæiske standard for satellit- og kabeltransmission HD-MAC⁸⁾ anvendes for HDTV, der kun er delvis digitalt, mens D2-MAC⁹⁾ – standarden skal anvendes for anden delvis digital satellit- og kabeltransmission i bredskærmsformatet 16:9;

formålet med Rådets afgørelse 93/424/EØF af 22. juli 1993 om en handlingsplan for indførelse af avancerede tv-tjenester i Europa¹⁰⁾ er at fremme indførelsen af bredskærmsformatet 16:9 (625 eller 1 250 linjer), uanset hvilken europæisk tv-standard der anvendes, og uanset hvorledes transmissionen fremføres (jord-, satellit- eller kabelbaseret fremføring);

i henhold til artikel 7 i Rådets direktiv 92/38/EØF skulle Kommissionen forelægge en rapport om, hvilke virkninger direktivet har haft, hvordan markedet har udviklet sig, navnlig markedsindtrængningen målt med objektive kriterier, og hvorledes EF-midlerne er blevet anvendt, og Kommissionen skulle om nødvendigt forelægge Rådet forslag om, hvorledes direktivet kunne tilpasses udviklingen;

for at virkeliggøre de EF-målsætninger, der er fastlagt i ovennævnte afgørelser, og for at bidrage til, at det indre marked, jf. traktatens artikel 7 A, kan fungere korrekt med hensyn til tv-transmission, er det nødvendigt, at der fastlægges et ensartet format for bredskærmstransmission;

på verdensplan har Den Internationale Telekommunikationsunion (ITU)¹¹⁾ fastlagt, at

breddskærmsformatet 16:9 skal anvendes til HDTV; det er ønskeligt og muligt etablere et marked for avanceret tv-transmission og udstyr med samme 16:9 breddskærmsformat;

ved breddskærms-tv-transmission skal der i dette direktiv som minimumskrav anvendes et transmissionssystem, der leverer tilstrækkelig information til, at en dediceret modtager kan vise et billede, som fylder hele skærmen, med fuld vertikal opløsning; en tv-transmission i 4:3-format, hvor billedet vises i »letterbox«-format (brevsprækkeformat) opfylder ikke ovennævnte minimumskriterium og betragtes ikke som breddskærms-tv-transmission i dette direktiv;

fremføring af udsendelser til seerne sker i dag via kabel-, satellit- eller jordbaserede systemer; det er vigtigt at sørge for, at flest mulige seere får adgang til avanceret breddskærms-transmission;

kabel-tv-anlæg og disses tekniske muligheder som defineret af medlemsstaterne er et vigtigt element i mange medlemsstaters tv-infrastruktur og vil være af afgørende betydning for de avancerede tv-tjenesters fremtid;

fællesantenneanlæg som defineret af medlemsstaterne er ikke omfattet af dette direktiv;

en nødvendig forudsætning for at skabe et marked med fri konkurrence er, at der fastlægges ensartede standarder for digital transmission af tv-signaler, dvs. for såvel kabel-, satellit- som jordbaseret transmission; dette mål nås bedst ved, at opgaven overdrages til en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation, idet der i de tilfælde, hvor det er relevant, tages hensyn til resultaterne af den igangværende forhandlingsproces mellem aktørerne på markedet med henblik på at opnå en konsensus;

sådanne standarder bør fastlægges i god tid, inden digital-tv-tjenester bringes på markedet;

adgangsstyring spiller en stor rolle for forbrugere og leverandører af betalings-tv og for de personer, som har ophavsretten til programmerne;

der er blevet afholdt et omfattende samråd med de relevante økonomiske aktører på det europæiske marked, og dette samråd er mundt ud i en række aftaler om, hvordan visse

aspekter vedrørende adgangsstyringssystemer til digital-tv skal gribes an;

operatører af adgangsstyringstjenester skal være berettiget til et afkast på deres investeringer og på levering af tjenesteydelser til sendere, således at de tilskyndes til at fortsætte deres investeringer;

det skal sikres ved lov, at den fælles europæiske krypterings-algoritme medtages i relevant forbrugerudstyr i Fællesskabet, for at sikre, at leverandører af betalings-tv i princippet kan sælge deres programmer til forbrugere af digitalt betalings-tv i hele Fællesskabet;

det er formålstjenligt, at der kan indgås aftaler om at ændre adgangsstyringssystemer forinden et program fordeles i et kabel-tv-anlæg, og om, at fabrikanter kan fremstille adgangsstyringssystemer under licens;

inden for den europæiske audiovisuelle digitale sfære vil problemerne med piratvirksomhed vokse med negative følger for operatører og programleverandører, og det bliver mere og mere nødvendigt på europæisk plan at gennemføre en effektiv og skærpet lovgivning til bekæmpelse af piratvirksomhed;

udvikling i teknologien og i efterspørgslen gør det formålstjenligt at ophæve direktiv 92/38/EØF og at udstede et nyt direktiv;

udviklingen inden for den avancerede tv-teknologi sker meget hurtigt, og det er derfor nødvendigt, at medlemsstaterne enes om en fælles strategi til styring af denne udvikling; hvis de hver for sig iværksætter forskellige foranstaltninger, vil det kunne føre til en uønsket opsplnitning af markedet for varer og tjenesteydelser og til overlappning; det er følgelig mere formålstjenligt at gennemføre sådanne foranstaltninger;

i formandsskabets konklusioner fra G7-konferencen om informationssamfundet, der blev afholdt i Bruxelles den 25. og 26. februar 1995, understreges navnlig nødvendigheden af et retsgrundlag, der sikrer åben adgang til netterne og overholdelse af konkurrencereglerne -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at fremme en hurtig indførelse af avanceret tv-transmission, herunder bredskærms-tv-transmission, højopløsnings-tv og tv-transmission baseret på 100% digitale transmissionssystemer.

Medlemsstaterne sørger for at lette overførslen af allerede eksisterende tv-transmission i bredskærmsformat på digitale net, der er åbne for offentligheden, navnlig i overensstemmelse med direktiv 92/38/EØF og afgørelse 93/424/EØF, for således at beskytte operatører og seere, som har investeret i produktion eller modtagelse af sådan transmission.

Artikel 2

For al kabel-, satellit- eller jordbaseret tv-transmission til seere i Fællesskabet gælder følgende:

a) hvis transmissionen er i bredskærmsformat og baseret på 625 linjer og ikke er 100% digital, anvendes D2-MAC-transmissionssystemet i skærmformat 16:9 eller et transmissionssystem i skærmformat 16:9, som er fuldt ud kompatibelt med PAL eller SECAM.

Tv-transmission i bredskærmsformat består af programmer, der produceres og redigeres med henblik på at blive vist i bredskærmsformat.

Format 16:9 er referenceformatet for tv-transmission i bredskærmsformat.

b) hvis transmissionen er med høj opløsning og ikke 100% digital, anvendes HDMAC-transmissionssystemet

c) hvis transmissionen er 100% digital, anvendes et transmissionssystem, som bygger på standarder udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation. I denne forbindelse omfatter et transmissionssystem følgende elementer: behandling af programsignaler (kildekodning af lydsignaler, kildekodning af videosignaler, multipleksering af signaler) og tilpasning til

transmissionsmedier (kanalkodning, modulation og eventuelt energidispersion).

100% digitale net, som er åbne for offentligheden til distribution af tv-transmissioner, skal være i stand til at transmittere i bredskærmsformat.

Artikel 3

Alle tv-apparater med indbygget skærm, der markedsføres med henblik på salg eller leje i Fællesskabet, og hvis skærbillede målt diagonalt er større end 42 cm, skal være udstyret med mindst ét stik baseret på en åben grænseflade (som bygger på standarder udarbejdet af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation), således at det er enkelt at tilslutte periferiudstyr, navnlig supplerende dekoderudstyr og digitale modtagere.

Artikel 4

I forbindelse med adgangsstyring for digitale betalings-tv-tjenester, som udsendes til seere i Fællesskabet, gælder følgende bestemmelser, uanset transmissionsform:

a) alt forbrugerudstyr, som i Fællesskabet sælges, udlejes eller på anden måde stilles til rådighed og anvendes til dekryptering af digitale tv-signaler, skal kunne:

– dekryptere signaler baseret på den fælles europæiske krypteringsalgoritme, der administreres af en anerkendt europæisk standardiseringsorganisation

– gengive signaler, der transmitteres ukodet, forudsat at lejerer overholder den gældende lejeaftale, hvis der er tale om lejet udstyr

b) adgangsstyringssystemer, som anvendes på Fællesskabets marked, skal teknisk give mulighed for omkostningseffektivt at foretage adgangsstyringen ved kabel-tv-anlæggets hovedstation, så kabel-tv-operatører på lokalt eller regionalt plan har fuld kontrol over de tjenester, som anvender sådanne adgangsstyringssystemer

c) medlemsstaterne træffer alle foranstaltninger for, at operatører af adgangsstyringstjenester, der producerer og markedsfører ad-

gang til digital-tv-transmission, uanset transmissionsform

- på ensartede, rimelige og ikke-diskriminerende vilkår tilbyder alle sendere tekniske tjenesteydelser, der gør det muligt for seere, der har fået en dekoder leveret fra operatørerne, at modtage sendernes digital-tv-transmissioner, og at disse operatører overholder Fællesskabets konkurrencelovgivning, navnlig i de tilfælde, hvor de har en dominerende stilling
  - fører separate regnskaber for deres aktiviteter som operatører af adgangsstyring. Senderne offentliggør en prislister til brug for seere med angivelse af, om der leveres supplerende udstyr eller ej.
En digital tv-tjeneste falder kun ind under disse bestemmelser, hvis den påtænkte tjeneste er i overensstemmelse med gældende fællesskabslovgivning
- d) når indehavere af den industrielle ejendomsret til adgangsstyringssystemer og -produkter giver licens til fabrikanter af forbrugsudstyr, skal det ske på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår. Når der gives licens, hvor der skal tages hensyn til tekniske og handelsmæssige faktorer, kan rettigehedshaverne ikke opstille betingelser, der forbyder eller på anden måde forhindrer, at selve produktet udstyres med
- enten en standardiseret grænseflade, der giver mulighed for forbindelse med flere andre adgangsstyringssystemer end det foreliggende
  - eller særligt udstyr til et andet adgangsstyringssystem, forudsat at licensmodtageren opfylder de relevante rimelige bestemmelser, som for dennes vedkommende garanterer sikkerheden for de transaktioner, der udføres af leverandørerne af adgangsstyring.
Tv-apparater med integreret digital dekoder skal have mulighed for tilslutning af mindst en standardiseret kontakt, der gør det muligt at tilslutte adgangsstyringsudstyr og andre elementer i et digital-tv-system til den digitale dekoder.
- e) uden at det berører de foranstaltninger, som Kommissionen eller en medlemsstat

måtte træffe på grundlag af traktaten, sikrer medlemsstaterne, at alle parter, der har en tvist vedrørende anvendelsen af bestemmelserne i denne artikel, har lettilgængelig og principielt billig adgang til passende konfliktløsningsprocedurer med henblik på at løse sådanne tvister på en retfærdig, hurtig og gennemskuelig måde.

Denne procedure udelukker ikke, at en af parterne kan anlægge erstatningssøgsmål, hvis Kommissionen opfordres til at afgive udtalelse om gennemførelse af traktaten, skal den afgive en sådan udtalelse hurtigst muligt.

Artikel 5

Alle bredskærms-tv-transmissioner i 16:9 format, der falder ind under artikel 2, og som medtages og videreføres i kabel-tv-systemer, skal mindst videreføres i 16:9 bredskærmsformat.

Artikel 6

Inden den 1. juli 1997 – og derefter hvert andet år – tager Kommissionen gennemførelsesbetingelserne for dette direktiv og markedsudviklingen for digital-tv-tjenester over hele Den Europæiske Union op til vurdering og forelægger en beretning herom for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Denne beretning skal omhandle markedsudviklingen, navnlig den teknologiske udvikling inden for digital teknologi og digitale tjenester, samt den tekniske og handelsmæssige udvikling på markedet for adgangsstyring i forbindelse med digital-tv-tjenester.

Kommissionen fremsætter om fornødent forslag til Rådet om, hvorledes direktivet kan tilpasses udviklingen.

Artikel 7

Direktiv 92/38/EØF ophæves med virkning fra ni måneder efter datoen for nærværende direktivs ikrafttræden.

Artikel 8

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden for en frist på ni måneder fra dets ikrafttræden. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 9

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 10

Udfærdiget i Luxembourg, den 24. oktober 1995.

På *Europa-Parlamentets vegne*

K. HÄNSCH

Formand

På *Rådets vegne*

L. ATIENZA SERNA

Formand

¹⁾ EFT nr. C 341 af 18.12.1993, s. 18 og EFT nr. C 321 af 18.11.1994, s. 4.

²⁾ EFT nr. C 148 af 30.5.1994, s. 1.

³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse afgivet den 19. april 1994 (EFT nr. C 128 af 9.5.1994, s. 54), Rådets fælles holdning af 22. december 1994 (EFT nr. C 383 af 31.12.1994, s. 36) og EuropaParlamentets afgørelse af 13. juni 1995 (EFT nr. C 166 af 3.7.1995).

⁴⁾ EFT nr. L 142 af 25.5.1989, s. 1.

⁵⁾ EFT nr. L 363 af 13.12.1989, s. 30.

⁶⁾ EFT nr. L 298 af 17.10.1989, s. 23.

⁷⁾ EFT nr. L 137 af 20.5.1992, s. 17.

⁸⁾ ETSI-standard: prETS 300 352.

⁹⁾ ETSI-standard: prETS 300 250.

¹⁰⁾ EFT nr. L 196 af 5.8.1993, s. 48.

¹¹⁾ Billedspecifikationerne, herunder skærmmformatet 16:9, er fastlagt i ITU-R rekommandation 709.